

Csebernyi indok a tiszta környezetért

„Tartottunk attól, hogy a járványhelyzet miatt törölnünk kell a rendezvényünket, de bíztam benne, hogy ha az UEFA-szuperkupa döntőt nézők előtt megtartják a mai napon, akkor a IV. Országos Cseber Konferencia sem marad el” – kezdte beszédét Fenyvesi Rita, a cég ügyvezetője szeptember 24-én. A Cseber Nonprofit Kft. szakmai rendezvényén a szokásos szakmai információcsere mellett idén egy ünnepélyes alkalomra is sor került: most adták át először az Innovatív Cseber Gyűjtőhely díjat.

A hulladékgazdálkodás a környezetvédelem nagyon fontos része, nem véletlen, hogy egyre nagyobb figyelmet kap napjainkban. A 2003-ban alapított Cseber Nonprofit Kft. a növényvédő szerrel szennyezett göngyölegek minél nagyobb arányú visszagyűjtésének és ártalmatlanításának megszervezését, közvetítését tekinti alapfeladatának. Fenyvesi Rita ismertette a Cseber célkitűzéseit. Szeretnék elérni, hogy 2025-re a visszagyűjtés 75 százalékos szinten stabilizálódjon, és a műanyag anyagában történő hasznosítási arány elérje az 50 százalékos – uniós elvárás – arányt.

A Cseber 2019-ben indította útjára a „Három a magyar igazság” elnevezésű szemléletformáló programját a környezettudatos nevelés és a növényvédő szeres göngyölegek szakszerű, háromszori kiöblítésének népszerűsítésére, melynek hosszú távú célkitűzése a visszagyűjtött műanyag kannák minél magasabb arányú anyagában hasznosítása.

A kampány részeként a Cseber nagy hangsúlyt fektet partnerei, köztük a szerződött gyűjtőhelyek minél szélesebb körű bevonására, saját környezettudatosság-formáló akciók és más ötletek megvalósítására biztatva őket. Az Innovatív Cseber Gyűjtőhely díj megalapításával ezeket a saját akciókat kívánják a nagy nyilvánosság előtt elismerni, megköszönve a fenntarthatóság érdekében végzett munkájukat.

A rendezvényen a Cseber Nonprofit Kft. tulajdonosainak képviselői is bemutatták fenntarthatósági programjaikat, amikkel a mezőgazdasági termelés során előforduló környezetszennyezés megelőzésében kívánják segíteni a gazdálkodókat világszerte.

A konferencián részt vettek a gyűjtőhelyek képviselői mellett a Cseber professzionális hulladékgazdálkodó partnerei, együttműködő partnerei, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, és más agrárszakmai szövetségek és hivatalok is képviseltették magukat.

„A gazdálkodók a növényvédő szerek felelős használatával sokat tehetnek a környezet megóvása érdekében” – hangsúlyozta Horváth Boglárka, a Syngenta projektmenedzsere. Mint hozzátette, nagy kockázatot jelentenek a pontszerű, azaz kisebb területen keletkező szennyezések, amelyek bekerülhetnek a helyi vízgyűjtő rendszerbe, felszíni vizekbe és a talajvízbe is. Ennek a veszélye csökkenthető, ha a permetezőgépek külső-belső tisztítását úgy végzik, hogy a mosóvizet biztonságosan össze lehessen gyűjteni. A vállalat a torinói egyetemmel közösen készített egy speciális ülepítő berendezést. A RemDry nevű rendszerben a napfény és a szél párologtatja el a vizet, a növényvédőszer-maradék pedig leülepszik a berendezés tartályában, így egyszerűen eltávolítható belőle, hogy veszélyes hulladékként megsemmisítsék.

„A nagy cégek hasonló kérdésekre keresik a választ, és ha az üzleti életben versenytársak is, a hétköznapokban együtt tudnak dolgozni” – fogalmazott Perényi Marianna, a Bayer marketingszak-

Az első alkalommal átadott Innovatív Cseber Gyűjtőhely díjat a KITE Zrt. érdemelte ki, a díjat a budapesti Aquaworld Resortban tartott tanácskozáson adták át.

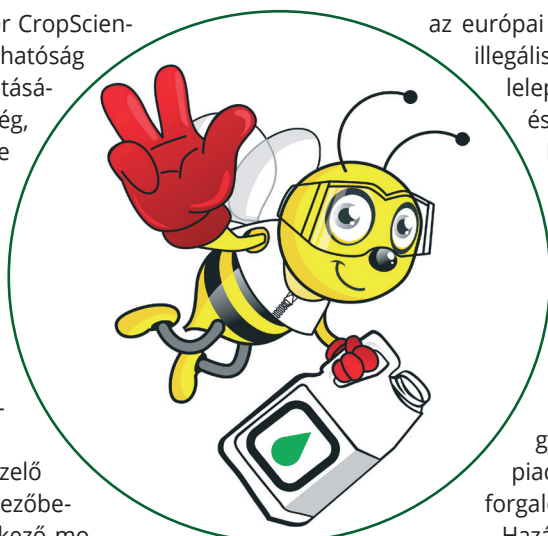
– Jó időszakban jött a pályázat, volt idő elgondolni, miként tudnánk még jobban kihasználni meglévő lehetőségeinket – magyarázta a díjat átvevő Sopronyiné Komlósi Beáta. Mint a KITE Növényvédőszer-kereskedelmi üzletágának igazgatója hozzátette, a céget eddig is költséghatékonyság és környezettudatosság jellemezte, minden alközpontjuk egyben Cseber-begyűjtőhely is. A begyűjtési időpontokról emailben értesítik az érdekelteket, és előre legyártott big bag zsákokban történik a begyűjtés. Saját színes plakátokat nyomtattak, amiket jól látható helyeken helyeztek el az alközpontokban,

Az Innovatív Cseber Gyűjtőhely díjat Sopronyiné Komlósi Beáta, a KITE Zrt. Növényvédőszer-kereskedelmi üzletág igazgatója (jobbra) vehette át Fenyvesi Ritától, a Cseber Nonprofit Kft. ügyvezetőjétől

áttekinthető szórólapokat készítettek és küldtek partnereiknek. A központban és az alközpontokban lévő nagyméretű kivetítőkön a szakszerű permetezőöblítést bemutató EC-PA-kisfilmeket vetítettek a várakozó ügyfeleknek. A KITE Zrt. Facebookon megosztott göngyölegkezelésről szóló videóit közel 3 ezer partnerük látta. Ezen felül a gyerekek bevonására is gondoltak: nekik színezőt készítettek a Cseber kampányának kabalájából, a kesztyűs méhecskéből, és színes ceruzákat is adtak hozzá.

értője. Elmondta, hogy a Bayer CropScience üzletág számára a fenntarthatóság a felelős gazdálkodás támogatásában ölt testet. A humán egészség, a vizek és a méhek védelme – e három témakörbe csoportosítva kerültek bemutatásra a biztonságra fókuszálva fejlesztett fenntarthatóságot segítő megoldások. A zárt rendszerű növényvédőszer-adagoló fejlesztésében élen járt a cég, ezt a hazai termelők is évek óta használják.

Három a magyar igazság

A Phytobac biológiai vízkezelő rendszer csökkenti a permetezőberendezések tisztításakor keletkező mosóvíz és más szennyező anyagok mennyiségét, amelyek egyébként a környező vizekbe kerülnének. A Bayer méhlegelőprogramja átfogóan hozzájárul a több mint 800 magyarországi vadméhfaj és a mézelő méhek egészségének javításához. A cégek fenntarthatóság érdekében végzett közös munkájának eredménye a deflektor, ami a szívólevegős vetőgépek – a kukorica- és napraforgóvetőgépek nagy része ilyen – ventilátorából kilépő levegőt és az abban lévő, a magokról ledörzsöltött szennyezett port a talajra vezeti. Mérések támasztják alá, hogy deflektor alkalmazásával a vetőmagtételből ledörzsöltődő finom szállópor elsodródása 90 százalékkal csökkenthető.

„Le kell szögeznünk, hogy a mezőgazdálkodás nem környezetszennyező tevékenység” – jelentette ki Szalkai Gábor, aki nem tartja túl életszerűnek, hogy az Európai Unióban klimatizált irodákban fogalmazzák meg a szabályokat. A Magyar Növényvédelmi Szövetség ügyvezetője hozzátette, hogy a magyar gazdák nem a klímaváltozás okozói, hanem elsenvedői. A szakember elmondta továbbá, hogy

Az utóbbi években a növényvédő szerrel szennyezett göngyöleg és a csávázott vetőmagok zsákjainak leadása és átvétele beépült a kereskedelmi szolgáltatások közé. A nonprofit cég tulajdonosai között vannak a legnagyobb növényvédőszer-gyártó és -forgalmazó cégek. Legnagyobb rész tulajdonosa a Syngenta – az Adamával együtt 25,6 százalék a részesedése –, a BASF 22,7, a Bayer pedig a Monsantoval együtt 25,1 százalékban birtokolja.

A Csebernek több mint száz partnere van, olyan gazdasági társaságok, amelyek növényvédő szert vagy csávázott vetőmagot gyártanak, állítanak elő, vagy ezek importőrei, első magyarországi forgalmazói. Ők biztosítják a működéshez szükséges bevételeket, ők fizetik a szolgáltatási díjakat.

A cég számos szervezetnek tagja – Növényvédelmi Szövetség, Környezetvédelmi Gyártók és Szolgáltatók Szövetsége, Magyar Vámügyi Szövetség, Csomagolási és Anyagmozgató Szövetség, Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért –, így mindig van kihez fordulniuk a kérdéseikkel.

az európai növényvédőszer-piac 10-14 százalékát teszi ki az illegális növényvédőszer-kereskedelem. Az első ilyen eset leleplezését Spanyolországból jelentették 2000-ben, és már abban az évben jelentettek újabb ügyeket Németországból, Görögországból, Olaszországból, Lengyelországból, Hollandiából, Csehországból, Romániából és Szlovéniából.

A hamisított szerek ügyeinek száma 2006 óta jelentősen megugrott. A becslések szerint jelenleg Európában évi 1,2 milliárd eurót, globálisan 4,4 milliárd eurót tesz ki az illegális növényvédő szerek piaca. A magyar hatóságok évek óta aktívan részt vesznek a többi tagországgal és a gyártókkal közös akciókban, folyamatosan figyelik a piacot, és egyre hatékonyabban szűrik ki az illegálisan forgalomba hozott vagy hamis termékeket.

„Hazánkban 2016-ban 5918 kilogramm, közel 38 millió forint értékű hamisított növényvédő szert vontunk ki a forgalomból” – mondta el Szűcs Csaba, a Nébih élelmiszer-

Cseber visszagyűjtési arányok

Összes hulladék

Év	Kibocsátás (tonna)	Visszagyűjtött mennyiség (tonna)	Visszagyűjtési arány
2015	2 320	1 470	63%
2016	2 250	1 674	74%
2017	2 262	1 783	79%
2018	2 225	1 536	69%
2019	2 252	1 484	66%

Műanyag hulladék

Év	Kibocsátás (tonna)	Visszagyűjtött mennyiség (tonna)	Visszagyűjtési arány
2015	1 642	1 067	65%
2016	1 574	1 196	76%
2017	1 638	1 304	80%
2018	1 641	1 159	71%
2019	1 665	1 123	67%

lánc-felügyeleti ellenőre. Az Europol által koordinált és az Európai Csalásellenes Hivatal, az OLAF által támogatott Silver Axe fedőnevű akcióban idén mintegy 22 ország vett részt, és 1346 tonna engedély nélküli vagy hamisított növényvédő szert foglaltak le a keretében.

Mint Jordán László, a Nébih Növény-, Talaj- és Agrár-környezetvédelmi Igazgatóságának vezetője rámutatott, a növényvédelem nem egyenlő a permetezéssel, mert csak azzal ér véget, ha már a csomagolóanyagot is „hatástalanítottuk”. Beszámolt a hivatal gyümölcsvizsgálatairól, amelyek során nem megfelelően kimosott permetezőgépekből származó szermaradványokat mutattak ki. A szakember kijelentette, nem feltétlenül van szükség különleges eszközökre vagy berendezésekre, hanem inkább akaratra és odafigyelésre. Keresik a megoldást a műtrágyás zsákok, és az agrofóliák gyűjtésére is.

„Élelmiszer-biztonság elérhető áron” – fogalmazta meg Görög Róbert tömören a kamara célját. A NAK vezető növénytermesztési szakértője hozzátette, hogy az Európai Bizottság gyakran úgy hoz határozatokat, hogy nem készítene hozzá hatástanulmányt, márpedig ez akár a gazdálkodást is veszélyeztetheti.

Fenyvesi Rita elmondta, hogy a növényvédelmi termékek biztonságos kezelése érdekében az Adama, a BASF, a Corteva Agriscience, a Nufarm és a Syngenta összefogott Európában a zárt áttöltőrendszer (Closed Transfer System – CTS) technológia támogatására.

Az easyconnect rendszer két részből áll: egy tartályra szerelhető egyedi csavarkupakból, valamint a hozzá tartozó csatlakozóból, amelyek együtt zárt áttöltőrendszert alkotnak.

➔ Belleli Csaba, a Cseber fejlesztési menedzsere elmondta, az eddigi nyári és a téli gyűjtőkampányok helyett egész éves gyűjtést szeretnének bevezetni. Mindenesetre, a kft. adatait már ma is biztatónak tartja: míg tavaly augusztusig 804, addig idén ugyanekkorra már 894 tonna göngyöleget gyűjtöttek be. Tavaly 119 tonna műanyag hulladékot hasznosítottak újra.

A Cseber fontosnak tartja, hogy évente egyszer összegyűljön a tágabb szakma, és tanácskozzon a növényvédő szerek göngyölegek gyűjtéséről és a környezet védelméről. Az idei konferencia mindenképpen rendhagyó volt, tekintettel a járványhelyzetre, viszont a mezőgazdasági termelés és a göngyölegek gyűjtése ilyenkor sem állhat le.

Viniczai Sándor

Kártevő- és vektorgócok az árvalakélek

Szeptember utolsó hetében egy atlanti eredetű hidegfront végett vetett a késői nyárnak. Az időjárás hűvösebbé válása nem gátolja az őszi káposztarepce fiatalok további terjedését és károsításuk erősödését. Az esők jót tettek ugyan az igen heterogén vetések kiegyenlítésének és a növények fejlődésének, ennek ellenére a bolhafélék kártétele még egy ideig biztosan elkíséri a repce növekedését, és ugyanez a helyzet a repcedarázs károsításával. Az imágók a kelés kezdete óta folyamatosan rakják petéiket a vetésekben, sőt, az első álhernyók már ki is keltek. A peterakás és a lárvakelés elhúzódása miatt a kártétel-veszélyhelyzet még jó sokáig, a tartós hideg beálltáig fennmarad. Az eltérő fejlettségű növényállományokban már négyzetméterenként 1-2 álhernyó is komoly kárt képes okozni.

Repcebolha imágói

A repce kelésével párhuzamosan rövid időn belül megjelentek a kelő növényeken a vírusvektor levéltetvek. Az utóbbi évek kutatásai bizonyították, hogy a keresztesvirágú növények levéltetvek által terjesztett vírusai jelentős termés kiesést képesek okozni a repcében, ezért fontos már az első szárnyas egyedek és kis kolóniák megjelenésekor megakadályozni a vírusvektor levéltetvek terjedését. A levéltetvek gyors betelepülését az árvalakélek eltüntetésével előzhetjük volna meg a leghatékonyabban, de ez az igen fontos tarlóápolási művelet idén késedelmet szenvedett, akárcsak a kalászos gabonák tarlói esetében. Ez a hiányosság már most előrevetíti a hamarosan elvetendő őszi kalászos gabonák sorsát, mert a helyenként még most is virító árvalakéleken bőségesen vannak gabona-levéltetvek, és jelentős a szintén vírusvektor kabócanépesség is.

A mezei pocok nyári és őszi szaporodását elősegítette a tartós szárazság. A legfrissebb információk szerint a népesség szaporodása az ország északkeleti tájegységeiben töretlen, és a többi körzetben sem csökkent a pocokpopuláció. A kártevők most még élő pillangósokban és bolygatatlan árokpartokon, gyepes területeken tartózkodnak, azonban a kártevő természetéből adódóan hamarosan megkezdődik a pocoknépesség migrációja a repce- és a kalászosvetések irányába. Kezdetben táblaszegélyeken hoznak létre friss kolóniákat, majd a szaporodás intenzitásától függően terjeszkednek a vetések belseje irányába. A pocok terjedését a táblaszegélyekben akadályozhatjuk meg a legkönnyebben. A veszélyességi küszöbérték ebben az időszakban 2-3 lakott járat 100 négyzetméterenként.

Dr. Aponyi Lajos

Magyar Növényvédő Mérnök és Növényorvosi Kamara

Részletes növényvédelmi előrejelzésért látogassák meg a www.magyarovenyorvos.hu honlapot!